

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

ΤΟ ΕΛΕΓΚΤΙΚΟ ΣΥΝΕΔΡΙΟ

ΣΕ ΟΛΟΜΕΛΕΙΑ

Συνεδρίασε δημόσια στο ακροατήριό του, στις 5 Φεβρουαρίου 2020, με την εξής σύνθεση : Ιωάννης Σαρμάς, Πρόεδρος, Μαρία Βλαχάκη, Άννα Λιγωμένου, Γεωργία Μαραγκού και Κωνσταντίνος Κωστόπουλος, Αντιπρόεδροι, Γεώργιος Βοΐλης, Βασιλική Ανδρεοπούλου, Σταμάτιος Πουλής, Κωνσταντίνα Ζώη, Δέσποινα Καββαδία - Κωνσταντάρα, Αγγελική Μυλωνά, Γεωργία Τζομάκα, Στυλιανός Λεντιδάκης, Θεολογία Γναρδέλλη, Βιργινία Σκεύη, Βασιλική Σοφιανού, Αγγελική Πανουτσακοπούλου, Δέσποινα Τζούμα, Δημήτριος Τσακανίκας, Ευφροσύνη Παπαθεοδώρου, Βασιλική Προβίδη, Κωνσταντίνος Παραθύρας, Ασημίνα Σακελλαρίου, Αργυρώ Μαυρομάτη, Ευαγγελία Σεραφή, Ειρήνη Κατσικέρη, Γεωργία Παπαναγοπούλου, Νεκταρία Δουλιανάκη, Νικολέτα Ρένεση, Αντιγόνη Στίνη και Βασιλική Πέππα, Σύμβουλοι. Γραμματέας η Ελένη Αυγουστόγλου.

Γενικός Επίτροπος Επικρατείας : Αντώνιος Νικητάκης, Επίτροπος Επικρατείας, κωλυομένης της Γενικής Επιτρόπου της Επικρατείας στο Ελεγκτικό Συνέδριο, Χρυσούλας Καραμαδούκη.

Για να δικάσει την από 12.12.2019 (ΑΒΔ 4827/2019) αίτηση αναίρεσης του Ελληνικού Δημοσίου, νομίμως εκπροσωπούμενου από τον Υπουργό Οικονομικών, ο οποίος παραστάθηκε δια του Νομικού Συμβούλου του Κράτους Νικολάου Καραγιώργη,

κατά της ..... του ..., κατοίκου ... (οδός ... ...), η οποία δεν παραστάθηκε.

Κατά τη συζήτηση παραστάθηκε το νομικό πρόσωπο δημοσίου δικαίου με την επωνυμία «Γενικό Νοσοκομείο ... “...” ...», το οποίο εδρεύει στην ... (οδός ... ..., ΤΚ ...), εκπροσωπείται νόμιμα και παραστάθηκε δια δηλώσεως του άρθρου 133 παρ. 2 του Κώδικα Διοικητικής Δικονομίας του πληρεξουσίου του δικηγόρου ... ... (ΑΜ/ΔΣΑ .....).

Με την αίτηση αυτή επιδιώκεται η αναίρεση της 39/2019 απόφασης του Ι Τμήματος του Ελεγκτικού Συνεδρίου.

Κατά τη συζήτηση που ακολούθησε το Δικαστήριο άκουσε:

Τον Νομικό Σύμβουλο του Ελληνικού Δημοσίου, ο οποίος ζήτησε την παραδοχή της αίτησης. Και

Τον Επίτροπο της Επικρατείας στο Ελεγκτικό Συνέδριο, ο οποίος ανέπτυξε την από 5.2.2020 έγγραφη γνώμη του και πρότεινε την απόρριψη αυτής.

Μετά τη δημόσια συνεδρίαση το Δικαστήριο συνήλθε σε διάσκεψη, με παρόντες τους Δικαστές που έλαβαν μέρος στη συζήτηση της υπόθεσης εκτός από τους Συμβούλους Γεώργιο Βοΐλη, Βασιλική Ανδρεοπούλου, Στυλιανό Λεντιδάκη και Αργυρώ Μαυρομμάτη, που απουσίασαν δικαιολογημένα (άρθρα 11 παρ. 2 του Κώδικα Νόμων για το Ελεγκτικό Συνέδριο, που κυρώθηκε με το άρθρο πρώτο του ν. 4129/2013 και 78 παρ. 2 του π.δ/τος 1225/1981).

**Άκουσε την εισήγηση της Συμβούλου Ευαγγελίας Σεραφί και
Αφού μελέτησε τα σχετικά έγγραφα
Σκέφθηκε κατά τον νόμο**

1. Για την υπό κρίση αίτηση αναιρέσεως δεν απαιτείται η καταβολή παραβόλου (άρθρο 73 παρ. 1 του κυρωθέντος με το άρθρο πρώτο του ν. 4129/2013 (φ. 52 Α΄) Κώδικα Νόμων για το Ελεγκτικό Συνέδριο.

2. Νόμιμα εχώρησε η συζήτηση της υπόθεσης παρά την απουσία της αναιρεσίβλητης, η οποία κλήθηκε νομοτύπως και εμπροθέσμως να παραστεί κατά την επ' ακροατηρίω συζήτηση (βλ. την από 10.1.2020 έκθεση επίδοσης του δικαστικού επιμελητή του Ελεγκτικού Συνεδρίου Νικηφόρου Καλαβάση).

3. Η αίτηση αυτή έχει ασκηθεί εμπροθέσμως και κατά τα λοιπά νομοτύπως. Επομένως, είναι τυπικά δεκτή και πρέπει να εξετασθεί περαιτέρω ως προς τη βασιμότητα των προβαλλομένων δι' αυτής λόγων.

4. Στη δίκη παρέστη το νομικό πρόσωπο δημοσίου δικαίου με την επωνυμία «Γενικό Νοσοκομείο ... “... ” ...» (στο εξής: Νοσοκομείο), το οποίο ήταν διάδικος στην κατ' έφεση δίκη (άρθρα 110 και 8 παρ. 1 του π.δ/τος 1225/1981 (φ. 304 Α΄).

5. Με την προσβαλλόμενη απόφαση έγινε εν μέρει δεκτή έφεση της αναιρεσίβλητης κατά της 9954/10.4.2014 απόφασης του Διοικητικού Συμβουλίου του ως άνω Νοσοκομείου και περιορίστηκε το σε βάρος της, συνεπεία ανακλήσεως του διορισμού της λόγω πλαστογραφίας του βαθμού του πτυχίου της, καταλογισθέν ποσό των 179.014,40 ευρώ, στο ύψος των 50.000,00 ευρώ, κατ' εφαρμογή της αρχής της αναλογικότητας ενώ, περαιτέρω, η σωρευθείσα στο ίδιο δικόγραφο αγωγή αδικαιολογήτου πλουτισμού απορρίφθηκε το μεν ως νόμω αβάσιμη, διότι η ίδια δεν προέβη στην καταβολή του καταλογισθέντος ποσού μετά τη δημοσίευση της 2216/2015 απόφασης του Ι Τμήματος περί αναστολής της καταλογιστικής πράξης, το δε, διότι στην περίπτωση αναδρομικής απώλειας της

δημοσιούπαλληλικής ιδιότητας δεν έχει εφαρμογή ο γενικός κανόνας του άρθρου 904 ΑΚ, καθόσον ο πλουτισμός του Δημοσίου έχει ως νόμιμη αιτία την κατ' άρθρο 33 παρ. 1 περ. β) του ν. 2362/1995 υποχρέωση του λαβόντος σε αποκατάσταση του ελλείμματος της δημόσιας διαχείρισης που προκλήθηκε από την καταβολή των παρανόμως ληφθεισών αποδοχών.

6. Με την απόφαση αυτή, κατά την αναιρετικά ανέλεγκτη περί των πραγμάτων κρίση του, το Τμήμα δέχθηκε τα ακόλουθα: Με την .../1999 Προκήρυξη του ΑΣΕΠ προκηρύχθηκε διαγωνισμός για την πλήρωση, μεταξύ άλλων, πέντε (5) κενών οργανικών θέσεων της κατηγορίας ΔΕ ειδικότητας αδελφών νοσοκόμων στο Νοσοκομείο «...». Με την ως άνω προκήρυξη προσδιορίστηκαν εκτός των γενικών προσόντων και τα τυπικά προσόντα διορισμού ανά κατηγορία και ειδικότητα και ορίσθηκε ότι οι υποψήφιοι για τις ως άνω θέσεις έπρεπε να διαθέτουν Πτυχίο Τμήματος Τεχνικού Επαγγελματικού Λυκείου ή Πτυχίο Τμήματος Νοσηλευτών – Νοσηλευτριών Μέσης Τεχνικής Εκπαίδευσης Νοσηλευτικής Σχολής του Υπουργείου Υγείας και Πρόνοιας ή άλλης ισότιμης σχολής της ημεδαπής ή αλλοδαπής αντίστοιχης ειδικότητας και άδεια ασκήσεως επαγγέλματος, ενώ σε περίπτωση που δεν ήταν δυνατή η πλήρωση των θέσεων από υποψηφίους με τα ως άνω προσόντα ήταν επιτρεπτός ο διορισμός με προσόν τον απολυτήριο τίτλο αναγνωρισμένης κατώτερης σχολής αντίστοιχης ειδικότητας και άδεια ασκήσεως επαγγέλματος. Προς απόδειξη των τυπικών τους προσόντων οι υποψήφιοι έπρεπε να προσκομίσουν επικυρωμένη φωτοτυπία του τίτλου σπουδών τους από τον οποίο θα προέκυπτε ο ακριβής βαθμός αυτού. Η αναιρεσείουσα, η οποία συμμετείχε στον ως άνω διαγωνισμό, προσκόμισε αντίγραφο του πτυχίου της από τη Σχολή Βοηθών Νοσοκόμων του Γενικού Νοσοκομείου ..., με γενικό βαθμό 20 «άριστα» και με την .../.....2000 απόφαση του Προέδρου του Διοικητικού Συμβουλίου του Νοσοκομείου, η οποία εγκρίθηκε με την .../.....2001 απόφαση του Γενικού Γραμματέα Περιφέρειας Αττικής και δημοσιεύθηκε στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως (φ. .../.....2001 Γ') πέτυχε τον διορισμό της στο ως άνω νοσηλευτικό ίδρυμα. Με την ίδια απόφαση διορίσθηκαν στο Νοσοκομείο ακόμη τρεις υποψήφιοι και η αναιρεσείουσα κατέλαβε την ... θέση σε σειρά κατάταξης. Στα τέλη του έτους 2013 το Τμήμα Διαχείρισης Ανθρώπινου Δυναμικού του Νοσοκομείου διενήργησε έλεγχο νομιμότητας πτυχίων, πιστοποιητικών και λοιπών στοιχείων του προσωπικού μητρώου των υπαλλήλων του και μετά από σχετικό ερώτημα, με το .../19.3.2014 έγγραφο της Επαγγελματικής Σχολής Βοηθών Νοσηλευτών της Νοσηλευτικής Μονάδας ... του Γενικού Νοσοκομείου ..., διαπιστώθηκε ότι το υποβληθέν αντίγραφο πτυχίου της αναιρεσείουσας ήταν παραποιημένο ως προς τον βαθμό που έφερε, καθόσον η ίδια είχε αποφοιτήσει από τη σχολή αυτή με βαθμό 14,33 «καλώς» και όχι με 20 «άριστα». Κατόπιν αυτού η ίδια κλήθηκε σε

ακρόαση και στη συνέχεια εκδόθηκε η .../10.4.2014 απόφαση του Διοικητή του Νοσοκομείου, με την οποία ανακλήθηκε ο διορισμός της κατ' εφαρμογή του άρθρου 20 παρ.2 του κυρωθέντος με το άρθρο πρώτο του ν. 3528/2007 (φ. 26 Α') Κώδικα Κατάστασης Δημοσίων Πολιτικών Διοικητικών Υπαλλήλων και Υπαλλήλων ΝΠΔΔ, αναδρομικά από 20.7.2000 (ημερομηνία έκδοσης της απόφασης διορισμού της) λόγω πλαστογραφίας του πτυχίου της. Η αναιρεσείουσα δεν προσέβαλε την απόφαση ανάκλησης του διορισμού της ενώπιον των αρμοδίων δικαστηρίων. Ακολούθως, στις 30.6.2014, το Διοικητικό Συμβούλιο του Νοσοκομείου, με την με αριθμ πρωτ. .../30.6.2014 απόφασή του καταλόγισε σε βάρος της το ποσό των 179.014,40 ευρώ που αντιστοιχεί στο σύνολο των αποδοχών της που έλαβε καθ' όλο το χρονικό διάστημα που εργάστηκε στο Νοσοκομείο.

7. Στην προσβαλλόμενη απόφαση εκτίθεται επίσης ότι η αναιρεσείουσα με την 5056/2014 απόφαση του Β' Τριμελούς Εφετείου Κακουργημάτων κρίθηκε ένοχη για πλαστογραφία και απάτη και καταδικάστηκε σε συνολική ποινή φυλάκισης έξι ετών, η οποία μετατράπηκε σε χρηματική ποινή. Ήδη, το πρώτον κατ' αναίρεση προσκομίστηκε από το Νοσοκομείο η 1161/2017 απόφαση του Β' Πενταμελούς Εφετείου Αθηνών, από την οποία προκύπτει ότι η επιβληθείσα ποινή μειώθηκε στα τέσσερα έτη με αναστολή καθώς και η 420/2018 απόφαση του Αρείου Πάγου, με την οποία απορρίφθηκε αίτηση αναίρεσης κατά της ανωτέρω τελεσίδικης απόφασης.

8. Με τον δεύτερο λόγο αναιρέσεως που πρέπει να εξετασθεί ως πρώτος προβάλλεται ότι κατ' εσφαλμένη ερμηνεία της συνταγματικής αρχής της αναλογικότητας (άρθρο 25 παρ. 1 εδ. δ' του Συντάγματος) το Τμήμα δέχθηκε την εφαρμογή της στη συγκεκριμένη υπόθεση προκειμένου να μην διαταραχθεί η δίκαιη ισορροπία μεταξύ του δημοσίου σκοπού που υπηρετεί το μέτρο του καταλογισμού και αφετέρου της συνταγματικώς επιβλεβλημένης προστασίας των ατομικών δικαιωμάτων της αναιρεσίβλητης, μειώνοντας το ύψος του καταλογισθέντος ποσού στα 50.000,00, καίτοι πρότερον είχε δεχθεί ότι δεν υφίσταται πλουτισμός του Ελληνικού Δημοσίου.

9. Το δικάσαν Τμήμα έκρινε ότι η ανάκληση της πράξης διορισμού ανάγεται στο προγενέστερο στάδιο του διορισμού και συνεπώς στη νομιμότητα αυτού και, δοθέντος ότι στον Υπαλληλικό Κώδικα θεσπίζεται ένα ιδιαίτερο κανονιστικό πλαίσιο ανάκλησης της πράξης αυτής, το Δικαστήριο προεχόντως για λόγους ασφάλειας δικαίου δεν δύναται κατά την εκδίκαση διαφορών που αναφύονται από την αμφισβήτηση καταλογιστικών πράξεων ή αποφάσεων παρανόμως ή αχρεωστήτως

καταβληθεισών αποδοχών, ερειδομένων επί ανάκλησης διορισμού, να εξετάσει παρεμπιπτόντως τη νομιμότητα της απόφασης ανάκλησης. Υποχρεούται όμως να ελέγξει τη συμβατότητα της ανακλητικής του διορισμού απόφασης αφενός με τον νόμο αφετέρου με υπέρτερης τυπικής ισχύος κανόνες και αρχές και να προβεί, σύμφωνα με το άρθρο 49 του π.δ/τος 1225/1981 στην ακύρωση ή εφόσον είναι αναγκαίο στη μεταρρύθμιση της καταλογιστικής απόφασης. Τούτο δε, διότι απαιτείται να εξετάζεται αν ο καταλογισμός, ως αντανακλαστικό διοικητικό μέτρο της πράξης ανάκλησης του διορισμού που σκοπεί στην αναδρομική αποκατάσταση της νομιμότητας σε σχέση με τις περιουσιακής φύσης ωφέλειες που έχει αντλήσει ο υπάλληλος από την επί μακρό χρόνο υφιστάμενη νομική κατάσταση, συνάδουν με την φύση της ανάκλησης ως διοικητικού μέτρου και δεν την μετατρέπουν σε διοικητική ή πειθαρχική κύρωση ή ποινή καθώς και αν είναι συμβατός με τις συνταγματικές αρχές της ασφάλειας δικαίου, της σαφήνειας και της προβλεψιμότητας, καθώς και την αρχή της αναλογικότητας, τηρώντας μία δίκαιη ισορροπία μεταξύ του υπηρετούμενου δημοσίου σκοπού και της συνταγματικώς επιβεβλημένης προστασίας της ανθρώπινης αξιοπρέπειας και των διακυβευομένων ατομικών δικαιωμάτων.

10. Επίσης, το δικάσαν Τμήμα απέρριψε το αγωγικό αίτημα της αναιρεσίβλητης περί εφαρμογής των διατάξεων του αδικαιολόγητου πλουτισμού ως νόμο αβάσιμο, διότι η ίδια, μετά την έκδοση της 2216/2015 απόφασης του Ι Τμήματος, με την οποία διατάχθηκε η αναστολή εκτέλεσης της προσβαλλόμενης καταλογιστικής πράξης, δεν προέβη στην καταβολή του καταλογισθέντος ποσού και συνεπεία αυτού δεν επήλθε καμία περιουσιακή μεταβολή μεταξύ των μερών.

11. Σε ό,τι αφορά στην ένσταση αδικαιολόγητου πλουτισμού έκρινε ότι, αν και παραδεκτώς προβάλλεται, είναι απορριπτέα, διότι στην περίπτωση κατά την οποία επέρχεται αναδρομικά η απώλεια της δημοσιουπάλληλικής ιδιότητας λόγω ανάκλησης του διορισμού, δεν έχει εφαρμογή για την αποτίμηση της όποιας ωφέλειας αποκόμισε το Νοσοκομείο ο γενικός κανόνας του άρθρου 904 ΑΚ, καθόσον ο καταλογισμός της αναιρεσείουσας με τις εισπραχθείσες από αυτήν αποδοχές συνεπάγεται μεν τον πλουτισμό του νοσηλευτικού ιδρύματος, ο πλουτισμός όμως αυτός έχει ως νόμιμη αιτία την κατ' άρθρο 33 παρ. 1 περ. β) του ν. 2362/1995 υποχρέωση του λαβόντος, που έχει υπαιτίως συντελέσει στη μη νόμιμη πληρωμή των αποδοχών του, να αποκαταστήσει το έλλειμμα που προκλήθηκε στη δημόσια διαχείριση, ενώ περαιτέρω η αναιρεσείουσα δεν απέδειξε ότι δεν συντρέχουν στο πρόσωπό της οι προϋποθέσεις της παραγράφου 1 του άρθρου 905, καθόσον η ίδια παρείχε

τις υπηρεσίες της γνωρίζοντας την ανυπαρξία νόμιμης υπηρεσιακής σχέσης με το Νοσοκομείο.

12. Όμως, το δικάσαν Τμήμα, κατ' εκτίμηση των ειδικότερων αιτιάσεων που προβλήθηκαν με την έφεση, εφάρμοσε τη συνταγματική αρχή της αναλογικότητας και, λαμβάνοντας υπόψη ότι από τον διορισμό της αναιρεσείουσας μέχρι την έκδοση της ανακλητικής του διορισμού πράξης μεσολάβησαν δεκατρία χρόνια με συνέπεια το ύψος του καταλογισθέντος ποσού να ανέλθει στο υψηλό ποσό των 179.014,40 ευρώ, ότι, καίτοι η ίδια παραποίησε τον βαθμό πτυχίου της, κατείχε τον απαιτούμενο για τη θέση τίτλο σπουδών, ότι εκτέλεσε τα καθήκοντα της θέσης της με συνέπεια και επάρκεια κατά τη διάρκεια του εργασιακού της βίου σύμφωνα με τις οικείες εκθέσεις αξιολόγησης και ότι το νοσοκομείο επωφελήθηκε των υπηρεσιών της χωρίς να ασκήσει τη νόμιμη ευχέρειά του να προβεί στον έλεγχο της γνησιότητας του τίτλου διορισμού της, περιόρισε το καταλογισθέν ποσό στο ύψος των 50.000,00 ευρώ. Τούτο δε, για να μην διαταραχθεί η δίκαιη ισορροπία μεταξύ αφενός του δημοσίου σκοπού που υπηρετεί το μέτρο του καταλογισμού και αφετέρου της συνταγματικώς επιβεβλημένης προστασίας των διακυβευόμενων ατομικών δικαιωμάτων της αναιρεσείουσας, καθώς και για να διασφαλισθεί ότι το αντανακλαστικό της ανάκλησης διοικητικό μέτρο του καταλογισμού, συνάδει με τη φύση της ανάκλησης ως διοικητικού μέτρου και δεν την μετατρέπει σε διοικητική ή πειθαρχική κύρωση ή ποινή.

13. Στο άρθρο 107 του Συντάγματος ορίζεται: «1. Οι δημόσιοι υπάλληλοι είναι εκτελεστές της θέλησης του Κράτους και υπηρετούν το Λαό (...). Τα προσόντα και ο τρόπος διορισμού τους ορίζονται από το νόμο. (...) 4. Οι δημόσιοι υπάλληλοι που κατέχουν οργανικές θέσεις είναι μόνιμοι εφόσον οι θέσεις υπάρχουν. Αυτοί (...) δεν μπορούν (...) να παυθούν χωρίς απόφαση υπηρεσιακού συμβουλίου, που αποτελείται τουλάχιστον κατά τα δύο τρίτα από μόνιμους δημοσίους υπαλλήλους. (...) 7. Η πρόσληψη υπαλλήλων στο Δημόσιο και στον ευρύτερο δημόσιο τομέα, όπως αυτός καθορίζεται κάθε φορά (...) γίνεται είτε με διαγωνισμό είτε με επιλογή σύμφωνα με προκαθορισμένα και αντικειμενικά κριτήρια και υπάγεται στον έλεγχο ανεξάρτητης αρχής, όπως νόμος ορίζει. Νόμος μπορεί να προβλέπει ειδικές διαδικασίες επιλογής που περιβάλλονται με αυξημένες εγγυήσεις διαφάνειας και αξιοκρατίας ή ειδικές διαδικασίες επιλογής προσωπικού για θέσεις το αντικείμενο των οποίων περιβάλλεται από ειδικές συνταγματικές εγγυήσεις ή προσιδιάζει σε σχέση εντολής».

14. Ο κυρωθείς με το άρθρο πρώτο του ν. 2683/1999 Κώδικας Κατάστασης Δημοσίων Πολιτικών Διοικητικών Υπαλλήλων και Υπαλλήλων ΝΠΔΔ και άλλες διατάξεις (φ. 19 Α') που ίσχυε κατά τον

χρόνο διορισμού της αναφερόμενης ορίζει τα εξής: (i) Στο άρθρο 1: «1. Σκοπός του παρόντος Κώδικα είναι η καθιέρωση ενιαίων και ομοιόμορφων κανόνων που διέπουν την πρόσληψη και την υπηρεσιακή κατάσταση των πολιτικών διοικητικών υπαλλήλων, σύμφωνα με τις αρχές της αξιοκρατίας και της κοινωνικής αλληλεγγύης (...) 2. Στην πραγματοποίηση του κατά την προηγούμενη παράγραφο σκοπού συμβάλλει η Λειτουργία της Ανεξάρτητης Διοικητικής Αρχής για τις προσλήψεις (...)». (ii) Στο άρθρο 12: «1. Η πλήρωση των θέσεων διέπεται από τις αρχές της ίσης ευκαιρίας συμμετοχής, της αξιοκρατίας, της αντικειμενικότητας, της κοινωνικής αλληλεγγύης, της διαφάνειας και της δημοσιότητας. 2. Η πλήρωση των θέσεων γίνεται με δημόσιο διαγωνισμό, γραπτό και κατ' εξαίρεση προφορικό ή με σειρά προτεραιότητας βάσει σαφώς καθορισμένων κριτηρίων, σύμφωνα με τις αρχές του άρθρου 1 του παρόντος και όπως ορίζει ο νόμος (...)». (iii) Στο άρθρο 18: «1. Η υπαλληλική σχέση καταρτίζεται με το διορισμό και την αποδοχή του. 2. Η αποδοχή δηλώνεται με την ορκωμοσία». (iv) Στο άρθρο 19: «(...) 3. Αφετηρία του υπολογισμού της υπηρεσίας των υπαλλήλων αποτελεί η χρονολογία δημοσίευσης στο φύλλο Εφημερίδας της Κυβερνήσεως της πράξης διορισμού (...)». (v) Στο άρθρο 20, υπό τον τίτλο «Ανάκληση διορισμού»: «1. (...) 2. Η πράξη διορισμού, που έγινε κατά παράβαση νόμου, ανακαλείται εντός διετίας από τη δημοσίευσή της. Μετά την παρέλευση της προθεσμίας αυτής η πράξη διορισμού ανακαλείται, εάν αυτός που διορίστηκε προκάλεσε δολίως ή υποβοήθησε την παρανομία (...) 3. Ο υπάλληλος του οποίου η πράξη διορισμού ανακλήθηκε κατά την προηγούμενη παράγραφο, υπέχει τις ευθύνες των δημοσίων υπαλλήλων για το χρόνο κατά τον οποίο άσκησε τα καθήκοντά του και οι πράξεις του είναι έγκυρες. 4. Οι διατάξεις της παρ. 2 για απαγόρευση ανάκλησης της πράξης διορισμού μετά την πάροδο διετίας δεν εφαρμόζονται, όταν η πράξη διορισμού ακυρώνεται δικαστικώς». (vi) Στο άρθρο 23, υπό τον τίτλο «Προσωπικό μητρώο του υπαλλήλου»: «1. Το προσωπικό μητρώο συγκροτείται μετά το διορισμό του υπαλλήλου και περιλαμβάνει όλα τα στοιχεία τα οποία προσδιορίζουν την ατομική, οικογενειακή, περιουσιακή και υπηρεσιακή του κατάσταση σύμφωνα με την επόμενη παράγραφο. 2. Ειδικότερα το προσωπικό μητρώο περιλαμβάνει: α) (...) β) Τους τίτλους σπουδών ή άλλα τυπικά προσόντα (...) 3. Η αρμόδια υπηρεσία προσωπικού υποχρεούται να τηρεί, να φυλάσσει και να ενημερώνει το προσωπικό μητρώο του υπαλλήλου (...)». (vii) Και στο άρθρο 30: «1. Οι δημόσιοι υπάλληλοι και οι υπάλληλοι των νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου που κατέχουν οργανικές θέσεις είναι μόνιμοι, εφόσον αυτές οι θέσεις υπάρχουν».

15. Ο ισχύων Υπαλληλικός Κώδικας, ο οποίος σύμφωνα με το άρθρο τρίτο του ν. 3528/2007 άρχισε να ισχύει από 9.2.2007 και εφεξής περιλαμβάνει ομοίου περιεχομένου ρυθμίσεις ως προς τον διορισμό, την

ανάκληση τη μονιμότητα και το προσωπικό μητρώο του δημοσίου υπαλλήλου. Και σε αυτόν τον Κώδικα, στο άρθρο 20, υπό τον τίτλο «Ανάκληση διορισμού» ορίζεται: «1. (...) 2. Η πράξη διορισμού, που έγινε κατά παράβαση νόμου, ανακαλείται εντός διετίας από τη δημοσίευσή της. Μετά την παρέλευση της προθεσμίας αυτής η πράξη διορισμού ανακαλείται, εάν αυτός που διορίστηκε προκάλεσε δολίως ή υποβοήθησε την παρανομία ή εάν ο διορισμός του έγινε κατά παράβαση των άρθρων 4 και 8 του παρόντος Κώδικα. 3. Ο υπάλληλος, του οποίου η πράξη διορισμού ανακλήθηκε κατά την προηγούμενη παράγραφο, υπέχει τις ευθύνες των δημοσίων υπαλλήλων για το χρόνο κατά τον οποίο άσκησε τα καθήκοντά του και οι πράξεις του είναι έγκυρες. 4. Οι διατάξεις της παρ. 2 για απαγόρευση ανάκλησης της πράξης διορισμού μετά την πάροδο διετίας δεν εφαρμόζονται, όταν η πράξη διορισμού ακυρώνεται δικαστικώς».

16. Στο άρθρο 33 του ν. 2362/1995 «Περί Δημοσίου Λογιστικού, ελέγχου των δαπανών του Κράτους και άλλες διατάξεις» (φ. 247 Α') ορίζεται: «1. Μη νόμιμες δαπάνες που πληρώθηκαν με οποιονδήποτε τίτλο πληρωμής καταλογίζονται: α) (...) και β) στο λαβόντα εφόσον έχει συντελέσει υπαίτια στη μη νόμιμη πληρωμή και σε κάθε περίπτωση αχρεώστητης πληρωμής, ανεξάρτητα από υπαιτιότητα αυτού. 2. Αρμόδιο όργανο για τον καταλογισμό μη νόμιμων δαπανών, που πληρώθηκαν με τίτλους πληρωμής που δεν εκδίδονται από τις Υπηρεσίες Δημοσιονομικού Ελέγχου, είναι ο Διατάκτης και οι κάθε ειδικότητας επιθεωρητές, που έχουν διαπιστώσει την παράνομη πληρωμή και σε κάθε περίπτωση το Ελεγκτικό Συνεδριο. Οι ανωτέρω καταλογιστικές αποφάσεις προσβάλλονται με έφεση ενώπιον του Ελεγκτικού Συνεδρίου (...)» (βλ. και τις ομοίου περιεχομένου διατάξεις του άρθρου 96 του ν. 4270/2014 «Αρχές δημοσιονομικής διαχείρισης και εποπτείας (ενσωμάτωση της Οδηγίας 2011/85/ΕΕ) – δημόσιο λογιστικό και άλλες διατάξεις», φ. 143 Α').

17. Από τις διατάξεις που παρατέθηκαν στις σκέψεις 13 έως 16 συνάγονται, μεταξύ άλλων, τα ακόλουθα: Η δημόσια διοίκηση στελεχώνεται από μονίμους δημοσίου υπαλλήλους που συνδέονται με το Κράτος ή τα νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου με μία ειδική νομική σχέση που συνάπτεται προαιρετικά και συνεπάγεται ιεραρχική εξάρτηση και πειθαρχική ευθύνη. Η διαδικασία επιλογής για την πρόσβαση στις δημόσιες οργανικές θέσεις διέπεται από τις αρχές της αντικειμενικότητας, της αξιοκρατίας και της διαφάνειας, οι οποίες επιτάσσουν τον διορισμό δημοσίων υπαλλήλων, ύστερα από διαγωνισμό ή επιλογή, με βάση τους κανόνες της ισότητας (ισότητα ευκαιριών) και της προσωπικής αξίας (επιλογή με αντικειμενικά και απρόσωπα κριτήρια βάσει των τυπικών προσόντων των υποψηφίων) και αποτελούν έκφανση τόσο της δημοκρατικής αρχής όσο και της ελεύθερης ανάπτυξης της προσωπικότητας

των πολιτών και της συμμετοχής τους στην κοινωνική και οικονομική ζωή της χώρας. Η τήρηση των κανόνων αυτών υπόκειται στον έλεγχο ανεξάρτητης αρχής (βλ. ν. 2190/1994 «Σύσταση ανεξάρτητης αρχής για την επιλογή προσωπικού και ρύθμιση θεμάτων διοίκησης», φ. 28 Α'). Η ειδική υπηρεσιακή σχέση που συνδέει τους δημοσίους υπαλλήλους με το Κράτος διέπεται από την αρχή της μονιμότητας, βάσει της οποίας αυτοί δύνανται να παυθούν από την υπηρεσία μόνον εάν ο λόγος απόλυσης προβλέπεται σε ειδική, συμβατή με το Σύνταγμα διάταξη νόμου μετά από απόφαση υπηρεσιακού συμβουλίου με ειδική συγκρότηση αποτελούμενου κατά τα 2/3 από δημοσίους υπαλλήλους. Δοθέντος ότι το δικαίωμα στη μονιμότητα προϋποθέτει νόμιμο και όχι παράνομο διορισμό, ο νομοθέτης, όταν παραβιάζονται οι όροι διορισμού, δύναται να θεσπίζει μέτρα που τείνουν στην απομάκρυνση του υπαλλήλου που δεν διαθέτει τα απαιτούμενα προσόντα όπως η υποχρεωτική με μονομερή εκτελεστή απόφαση της Διοίκησης ανάκληση της πράξης διορισμού και η αναδρομική άρση της υπαλληλικής σχέσης. Όπως ειδικότερα προβλέπεται στους διαδοχικώς ισχύσαντες Υπαλληλικούς Κώδικες επιτρέπεται η ανάκληση της πράξης διορισμού εντός διετίας για παράβαση νόμου καθώς και η ανάκλησή της χωρίς χρονικό περιορισμό αν αυτός που διορίστηκε προκάλεσε δολίως ή υποβοήθησε την παρανομία. Περίπτωση παράβασης νόμου συνιστά και η παραβίαση των όρων του κανονιστικού πλαισίου (της προκήρυξης κ.λπ.) που καθορίζει τα ειδικά προσόντα που πρέπει να φέρει κάθε υποψηφίος προκειμένου να καταλάβει την προκηρυχθείσα θέση όταν η Διοίκηση εκφέρει την κρίση της περί επιλογής του υποψηφίου κατά πλάνη περί τα πράγματα, στηριζόμενη σε προσκομισθέντα πλαστά δικαιολογητικά. Η αναδρομική άρση της υπαλληλικής σχέσης, ως επέμβαση στο status του δημοσίου υπαλλήλου, συνιστά διοικητικό μέτρο που αίρει εξυπαρχής όλες τις ωφέλειες που συνάπτονται με την υπηρεσιακή κατάσταση του υπαλλήλου με σκοπό την αποκατάσταση των αρχών της ισότητας και της αξιοκρατίας κατά την κατάληψη δημοσίων θέσεων. Η ανακλητική πράξη αποτελεί το έρεισμα για την έκδοση καταλογιστικής πράξης, που συνιστά αντανακλαστικό μέτρο, αποκαταστατικού της δημοσιονομικής νομιμότητας χαρακτήρα, για την αναζήτηση των αποδοχών που καταβλήθηκαν στον υπάλληλο κατά τη διάρκεια του εργασιακού του βίου, οι οποίες μετά την αναδρομική απώλεια της υπαλληλικής σχέσης καθίστανται πλέον στο σύνολό τους αχρεώστητες.

18. Σύμφωνα με όσα εκτέθηκαν στην προηγούμενη σκέψη, σε περίπτωση ανάκλησης της πράξης διορισμού δημοσίου υπαλλήλου, αίρεται αναδρομικά η ιδιότητά του ως κρατικού οργάνου ή οργάνου νομικού προσώπου δημοσίου δικαίου και συνακόλουθα ανατρέπεται η αιτία της νόμιμης καταβολής των αποδοχών του. Οι καταβληθείσες αποδοχές κατά τη διάρκεια του εργασιακού βίου συνιστούν πλέον έλλειμμα στην οικεία

διαχείριση, για την αποκατάσταση του οποίου επιβάλλεται, κατά δεσμία αρμοδιότητα, ισόποσος καταλογισμός (ΕλΣ Ολ. 2015/2008, 373/1996). Περαιτέρω, ο καταλογισμός του συνόλου των φορολογητέων (καθαρών) αποδοχών (ΕλΣ Ολ.807/1997), ως συνέπεια της απώλειας της ιδιότητας του δημοσίου υπαλλήλου εξαιτίας της ανάκλησης του διορισμού του, επάγεται μεν τον πλουτισμό του Δημοσίου ή του νομικού προσώπου δημοσίου δικαίου, όμως ο πλουτισμός αυτός έχει ως νόμιμη αιτία την, κατά το άρθρο 33 παρ. 1 περ. β) του ν. 2362/1995 υποχρέωση του λαβόντος που έχει υπαιτίως συντελέσει στη μη νόμιμη καταβολή των αποδοχών του, καταρτίζοντας και προσκομίζοντας πλαστά δικαιολογητικά, να αποκαταστήσει το έλλειμμα που προκλήθηκε στη δημόσια διαχείριση (πρβ. ΕλΣ Ολ. 1269/2019 σκ. 18). Όμως, προς τον σκοπό διασφάλισης της σταθερότητας και της ασφάλειας των νομικών καταστάσεων που έχουν δημιουργηθεί και της ανάγκης προστασίας των καλόπιστων διοικουμένων, η μη νομιμότητα της πράξης διορισμού, η οποία εξωτερικά δημιουργεί μία επίφαση νομιμότητας, δεν επιδρά στο κύρος των πράξεων που ο υπάλληλος έχει διενεργήσει κατά τη διάρκεια του εργασιακού του βίου. Παράλληλα, ο ίδιος φέρει την ευθύνη δημοσίου υπαλλήλου για όσο χρόνο άσκησε τα καθήκοντά του. Ως εκ τούτου, με τις ως άνω διατάξεις αναγνωρίζεται ότι μετά την αναδρομική άρση της υπαλληλικής σχέσης οι πράξεις του δημοσίου υπαλλήλου θεωρούνται πράξεις του δημοσίου φορέα στον οποίο ασκούσε τα καθήκοντά του και ο ίδιος υπέχει θέση εν τοις πράγμασι (de facto) δημοσίου οργάνου.

19. Συναφώς, σύμφωνα με τη συνταγματική αρχή της αναλογικότητας, η οποία διατρέχει το σύνολο της έννομης τάξης και λαμβάνεται υπόψη για την ερμηνεία και εφαρμογή οποιουδήποτε κανόνα δικαίου, ο καταλογισμός δεν συνδέεται αναγκαίως και αρρήκτως με το ύψος του διαπιστωθέντος ελλείμματος (ΕλΣ Ολ. 1824/2019, 1929/2018). Δοθέντος δε ότι η έκδοση της καταλογιστικής πράξης έπεται της πράξης ανάκλησης του διορισμού και προκειμένου αυτές οι πράξεις να μην μετατρέπονται από διοικητικά μέτρα, σε κυρώσεις ή ποινές επιβάλλεται να τηρείται μια δίκαιη ισορροπία μεταξύ αφενός του σκοπού δημοσίου συμφέροντος που υπηρετείται με την ανάκληση (τήρηση των αρχών της ισότητας και της αξιοκρατίας κατά την πρόσβαση στις δημόσιες θέσεις) και τον καταλογισμό (αποκατάσταση της νομιμότητας και της ελλειμματικής διαχείρισης) και αφετέρου της προστασίας της τιμής, της εργασίας και του σεβασμού των περιουσιακών δικαιωμάτων του δημοσίου υπαλλήλου. Προς τούτο απαιτείται κατά τον καταλογισμό να συνεκτιμάται η ένταση της παραβίασης της αρχής αξιοκρατίας ή η έκταση του πταίσματος του καταλογιζόμενου, ιδίως όταν ο δημόσιος υπάλληλος κέκτηται του νομίμου τίτλου σπουδών που απαιτείται για την κατάληψη της θέσης, ο χρόνος που διανύθηκε στην υπηρεσία, η επάρκεια κατά την εκτέλεση των καθηκόντων

του, το συντρέχον πταίσμα της διοίκησης, η οποία δεν ήλεγξε εγκαίρως τα προσκομισθέντα των τυπικών προσόντων δικαιολογητικά, το ύψος του καταλογισθέντος ποσού, η παροχή εκ μέρους του υπαλλήλου ίσης αξίας υπηρεσιών ή εργασιών για τις οποίες ο ίδιος δεν έχει άλλο τρόπο να αποζημιωθεί, η ύπαρξη πραγματικής ζημίας στη δημοσιονομική διαχείριση ή ο επερχόμενος πλουτισμός του Δημοσίου σε βάρος της περιουσίας του υπαλλήλου (πρβ. ΕλΣ Ολ. 1269/2019) καθώς και η τυχόν υπάρχουσα ποινική καταδίκη του υπαλλήλου.

20. Σύμφωνα με όσα εκτέθηκαν στις σκέψεις 8 έως 19, το Δικαστήριο κρίνει ότι η μη εφαρμογή των διατάξεων του αδικαιολόγητου πλουτισμού κατά πράξεων του Δημοσίου ή νομικού προσώπου δημοσίου δικαίου, με τις οποίες καταλογίζονται αχρεωστήτως καταβληθείσες αποδοχές επειδή νόμιμη αιτία του πλουτισμού αποτελεί η διάταξη του εδαφίου β) της παραγράφου 1 του άρθρου 33 του ν. 2362/1995, δεν συνεπάγεται ότι η καταλογιστική πράξη δεν ελέγχεται με βάση την αρχή της αναλογικότητας προκειμένου να διαπιστωθεί αν τηρείται μια εύλογη αναλογία μεταξύ του σκοπού του καταλογισμού (αποκατάσταση του ελλείμματος της δημόσιας διαχείρισης από τη μη νόμιμη καταβολή αποδοχών) και των ατομικών δικαιωμάτων της αναιρεσίβλητης καθώς και αν ο καταλογισμός, ως απόρροια της ανάκλησης συνάδει με τον αποκαταστατικό της χαρακτήρα ή την μετατρέπει σε διοικητική κύρωση ή ποινή. Κριτήριο, μεταξύ άλλων, για την εφαρμογή της αρχής της αναλογικότητας αποτελεί και ο ενδεχόμενος πλουτισμός του Δημοσίου σε βάρος της περιουσίας του καταλογιζόμενου. Ως εκ τούτου, ο πρώτος λόγος πρέπει να απορριφθεί ως ερειδόμενος επί εσφαλμένης προϋπόθεσης καθόσον ο αποκλεισμός της αξίωσης αδικαιολόγητου πλουτισμού δεν σημαίνει αποκλεισμό του ελέγχου της πράξης με βάση τη συνταγματική αρχή της αναλογικότητας.

21. Κατά την ειδικότερη γνώμη της Αντιπροέδρου Μαρίας Βλαχάκη και της Συμβούλου Ευαγγελίας Σεραφή, αν η αξίωση από αδικαιολόγητο πλουτισμό, προβαλλόμενη κατ' ένσταση ή σωρευόμενη κατά δικονομική επικουρικότητα και υπό την ενδοδιαδικαστική αίρεση της απόρριψης της κύριας βάσης του ενδίκου βοηθήματος, αφορά σε διαφορά δημοσίου δικαίου που υπάγεται στη δικαιοδοσία του Ελεγκτικού Συνεδρίου, το Δικαστήριο τούτο, εν όψει του ότι η αξίωση αυτή αποτελεί τμήμα της δημοσιονομικής διαφοράς, έχει δικαιοδοσία να την εξετάσει (ΕλΣ V Τμ. 1864/2003, 1307/2002). Περαιτέρω, η αξίωση αυτή δεν αντικρούεται από τον προβλεπόμενο στο άρθρο 33 παρ. 1 περ. β' του ν. 2362/1995 εξαναγκασμό του λαβόντος, με την έκδοση διοικητικής πράξης, να προβεί στην επιστροφή του αχρεωστήτως καταβληθέντος ποσού εκτός αν η οικεία καταλογιστική πράξη έχει ήδη κριθεί νόμιμη (πρβ. ΣτΕ 1960/2009), καθόσον τότε μόνον ο καταλογισμός έχει ως νόμιμη αιτία (και όχι απλώς

αιτία) την ως άνω ρύθμιση. Συνεπώς δεν υφίσταται εν προκειμένω πεδίο εφαρμογής της αρχής της αναλογικότητας και η οικεία διαφορά θα μπορούσε να κριθεί με τον αυτό τρόπο με βάση την αποδοχή της ένστασης αδικαιολόγητου πλουτισμού. Η γνώμη αυτή δεν εκράτησε.

22. Μειοψήφησαν οι Σύμβουλοι Σταμάτιος Πουλής και Γεωργία Τζομάκα, κατά τη γνώμη των οποίων, η κρίση του δικαστηρίου, σχετικά με τον προσδιορισμό του ύψους της μείωσης του καταλογισθέντος ποσού, δεν υπόκειται σε αναιρετικό έλεγχο, δοθέντος ότι σχηματίζεται με βάση τους κανόνες της κοινής πείρας και λογικής, από την εκτίμηση πραγματικών περιστατικών και χωρίς υπαγωγή του πορίσματος σε νομική έννοια, ώστε να μπορεί να νοηθεί εσφαλμένη εφαρμογή του νόμου. Κατ' εξαίρεση, ο προσδιορισμός του ύψους της μείωσης που καθορίζεται από το δικαστήριο κατά την εκδίκαση της σχετικής έφεσης υπόκειται σε αναιρετικό έλεγχο για παράβαση των ανωτέρω διατάξεων, μόνο αν κριθεί ότι το δικαστήριο αυτό υπερέβη τα άκρα όρια της διαγραφόμενης από τις εν λόγω διατάξεις εξουσίας του (πρβλ. ΕλΣ Ολ. 6/2019, ΑΠ Ολ. 9/2015, 10/2017, ΣτΕ 1481, 3329, 3793/2014, 15/2018). Συνεπώς, δοθέντος ότι στην υπό κρίση υπόθεση το δικάσαν Τμήμα θεμελίωσε την κρίση του, κατά την επιμέτρηση της μείωσης του καταλογισθέντος ποσού, συνεκτιμώντας πραγματικά περιστατικά και δεδομένα, ο ισχυρισμός ότι έπρεπε, κατ' εφαρμογή της αρχής της αναλογικότητας, να μειώσει περαιτέρω το ποσό του καταλογισμού, είναι απορριπτέος ως απαράδεκτος, καθόσον πλήττει την αναιρετικά ανέλεγκτη περί τα πράγματα κρίση του δικάσαντος Τμήματος.

23. Σύμφωνα όμως με τη γνώμη της Συμβούλου Νικολέτας Ρένεση, νομίμως αναζητούνται με σχετική καταλογιστική πράξη ποσά που αντιστοιχούν στο μέρος του μισθού του υπαλλήλου, το οποίο καταβάλλεται εξαιτίας του αναληθούς, έστω και εν μέρει, δηλαδή μόνο ως προς το ύψος του βαθμού και για τον λόγο αυτό, άκυρου δικαιολογητικού, δοθέντος ότι βάσει αυτού τεκμηριώθηκε μια πεπλανημένη εικόνα τυπικών προσόντων για τον απασχολούμενο υπάλληλο, η οποία δεν εξαρτάται ούτε από την επάρκειά του κατά την εκτέλεση των καθηκόντων του ούτε από το ενδεχόμενο συντρέχον πταίσμα της διοίκησης. Εν όψει δε του ότι αντανακλούν την πραγματική οικονομική βλάβη που υπέστη ο δημόσιος φορέας, καταβάλλοντας στον απασχολούμενο υπάλληλο πλήρεις τις αποδοχές της κατηγορίας στην οποία με βάση το αναληθές δικαιολογητικό διορίστηκε, η ανάκτησή τους είναι σύμφωνη και προς την αρχή της αναλογικότητας, καθόσον με αυτήν τηρείται η εύλογη αναλογία μεταξύ του σκοπού του καταλογισμού (αποκατάσταση του ελλείμματος της δημόσιας διαχείρισης από τη μη νόμιμη καταβολή αποδοχών) και των ατομικών δικαιωμάτων υπαλλήλου που αφορούν στην λήψη μισθού ως αντιπαροχής για την παρασχεθείσα από αυτόν εργασία. Ως εκ τούτου, στις περιπτώσεις

υπαίτιας πρόκλησης ή υποβοήθησης παράνομου διορισμού, η προσβαλλόμενη διοικητική πράξη είναι μη νόμιμη και για τον λόγο αυτόν πρέπει να ακυρωθεί, κατά το μέρος που με αυτή καταλογίζονται ποσά, τα οποία αντιστοιχούν στην αμοιβή του απολυθέντος υπαλλήλου που δικαιολογείται με βάση τα αληθινά τυπικά προσόντα του. Η γνώμη όμως, αυτή δεν κράτησε.

24. Με τον πρώτο λόγο αναιρέσεως που πρέπει να εξετασθεί ως δεύτερος προβάλλεται ότι κατά παράβαση ουσιώδους τύπου της διαδικασίας, υπό την ειδικότερη αιτίαση της έλλειψης επαρκούς, ειδικής και εμπειριστατωμένης αιτιολογίας, το δικάσαν Τμήμα δέχθηκε την εφαρμογή της αρχής της αναλογικότητας.

25. Το Δικαστήριο κρίνει ότι ο λόγος αυτός πρέπει να απορριφθεί προεχόντως ως αόριστος, διότι δεν εξειδικεύεται η πλημμέλεια της αιτιολογίας και δεν προσδιορίζεται σε τι έγκειται η παραβίαση της αρχής της αναλογικότητας. Ανεξαρτήτως αυτού, το Δικαστήριο επισημαίνει, ότι σύμφωνα με όσα εκτέθηκαν στη σκέψη 19, ο καταλογισμός του δημοσίου υπαλλήλου με το σύνολο των αποδοχών που έλαβε κατά τη διάρκεια του εργασιακού του βίου πρέπει να βρίσκεται σε εύλογη αναλογία με τον επιδιωκόμενο σκοπό ώστε χωρίς να υποβαθμίζεται η ανάγκη αποκατάστασης της ελλειμματικής διαχείρισης, να μην άγει στον πλουτισμό του Δημοσίου και να μη μετατρέπει την ανάκληση του διορισμού σε κύρωση.

26. Κατ' ακολουθίαν των ανωτέρω η κρινόμενη αίτηση αναιρέσεως πρέπει να απορριφθεί.

Για τους λόγους αυτούς

Απορρίπτει την από 12.12.2019 (ΑΒΔ 4827/2019) αίτηση αναίρεσης του Ελληνικού Δημοσίου.

Κρίθηκε και αποφασίσθηκε στην Αθήνα, στις 3 Ιουνίου 2020.

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ

Η ΕΙΣΗΓΗΤΡΙΑ ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ

ΙΩΑΝΝΗΣ ΣΑΡΜΑΣ

ΕΥΑΓΓΕΛΙΑ ΣΕΡΑΦΗ

Η ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ

ΕΛΕΝΗ ΑΥΓΟΥΣΤΟΓΛΟΥ

Δημοσιεύθηκε σε δημόσια συνεδρίαση, στις 19 Μαΐου 2021.

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ

Η ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ

ΙΩΑΝΝΗΣ ΣΑΡΜΑΣ

ΕΛΕΝΗ ΑΥΓΟΥΣΤΟΓΛΟΥ